

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Υπουργός Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι μας σε αυτήν την Αίθουσα έχουμε την αίσθηση ότι αυτός ο Προϋπολογισμός, αυτή η συζήτηση είναι ένα ξεχωριστό κεφάλαιο στην ιστορία του τόπου. Αυτή η αίσθηση μας κάνει όλους να αισθανόμαστε την προσωπική ευθύνη, μια προσωπική ευθύνη για το κατά πόσο στέκεται όχι στο ύψος που απαιτούν οι περιστάσεις, αλλά και στον πήχη του εθνικού καθήκοντος. Γιατί αυτό είναι το κυρίαρχο αυτήν τη στιγμή.

Ο δρόμος που έχουμε μπροστά, είναι ένας δρόμος μονής κατεύθυνσης. Είναι εθνικό στοίχημα το πόσο γρήγορα θα το διανύσουμε, για να φτάσουμε στο ξέφωτο της μετά κρίσης εποχής. Το ζητούμενο είναι μετά την κρίση τι Ελλάδα θέλουμε και χρειάζεται να απαντήσουμε με τόλμη. Γιατί βεβαίως θέλουμε όλοι μια Ελλάδα με αξίες και αρχές. Το αξιακό σύστημα, στο οποίο αναφέρθηκε ο Μανώλης Σκουλάκης, νομίζω ότι είναι το κυρίαρχο στοιχείο σε κάθε σχεδιασμό, σε κάθε μας όνειρο. Θέλουμε μια Ελλάδα δίκαιη, θέλουμε μια χώρα που να υπάρχει πραγματικά κοινωνική δικαιοσύνη, αξιοκρατία, αλληλεγγύη.

Για να τα πετύχουμε, όμως, όλα αυτά στα οποία όλοι ομνύουμε, χρειάζεται να τα χτίσουμε βήμα-βήμα, να τα χτίσουμε με δομές, με θεσμούς, με λειτουργίες. Θέλουμε μια Ελλάδα που να έχει άλλη διοικητική διάρθρωση, να έχει παραγωγική δημόσια διοίκηση, να είναι διαφορετικά οικολογικά προσανατολισμένη. Θέλουμε μια Ελλάδα που να αναδεικνύει το πολιτισμικό της απόθεμα ως συγκριτικό πλεονέκτημα. Θέλουμε να δούμε μια Ελλάδα που οι άνθρωποι διαπνέονται από το αίσθημα της επιτυχίας με σκληρή δουλειά, έτη φωτός μακριά από τις λογικές του εύκολου βολέματος, της ήσσονος προσπάθειας και του «δεν βαριέσαι»!

Για όλα αυτά δεν μας δεσμεύει καμμία συμφωνία κανενός μνημονίου. Για όλα αυτά έχουμε οι ίδιοι την ευθύνη να τα πετύχουμε, έχουμε την ευθύνη να χτίσουμε μια νέα εθνική εικόνα για τον υπόλοιπο κόσμο, μια νέα εθνική εικόνα που θα μας επιτρέψει να διεκδικήσουμε και να κατοχυρώσουμε μια νέα πλεονεκτικότερη θέση στο παγκόσμιο σύστημα.

Δεν είναι, λοιπόν, το Μνημόνιο το πραγματικό περιεχόμενο της εθνικής προσπάθειας. Το Μνημόνιο είναι ένα δεκανίκι που το έχουμε ανάγκη. Αν πετάγαμε αυτό το δεκανίκι σήμερα, θα καταλαβαίναμε όλοι τι θα συνέβαινε. Όμως, η ανάγκη είναι να σταθούμε στα δικά μας πόδια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξέρουμε όλοι ότι έχουμε εθνικές προτεραιότητες, τις οποίες πρέπει να πετύχουμε. Και πρέπει να συνδυάζουμε αυτές τις προτεραιότητες με τις εθνικές μας δυνατότητες. Την ίδια στιγμή ξέρουμε όλοι πολύ καλά ότι δεν είμαστε μόνοι μας στον κόσμο. Οι εξελίξεις στην Ευρώπη, αυτά που περιμένουμε και γνωρίζουμε όλοι ότι στο επόμενο διάστημα θα συμβούν -γιατί θα συμβούν σημαντικά πράγματα στο εποικοδόμημα της Ευρώπης, κυρίως όσον αφορά την πολιτική ενοποίηση- θα παίξουν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στο πώς και πότε και με ποιους όρους θα βγούμε από την κρίση.

Είναι, λοιπόν, το ίδιο σημαντικό με το να κρατά ο Πρωθυπουργός το τιμόνι του σκάφους στη χώρα, να είναι συγκυβερνήτης και συνδιαχειριστής του

ευρωπαϊκού σκάφους. Γι' αυτό όχι μόνο δεν πρέπει να υποτιμούμε, αλλά πρέπει να δώσουμε στην ευρωπαϊκή προσπάθεια του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης το πραγματικό ιδεολογικό και πολιτικό περιεχόμενο.

Θέλουμε την επόμενη μέρα για την Ελλάδα και για τους Έλληνες, μια μέρα με αυτοπεποίθηση, μια μέρα με γερές βάσεις, κυρίως με κοινωνική συνοχή. Κλειδί αυτής της επόμενης μέρας είναι η παιδεία. Αλλάζουμε παιδεία; Αλλάζουμε την Ελλάδα.

Σ' αυτή τη μεγάλη προσπάθεια που αφορά την αλλαγή του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του, από το Νηπιαγωγείο μέχρι τις διδακτορικές σπουδές, κατανοώ όλες τις επιφυλάξεις της κοινωνίας. Τα αυτιά πιστεύουν πιο δύσκολα από τα μάτια. Και ειδικά σήμερα που η κοινωνία έχει δοκιμάσει πολλές διαψεύσεις και έχει δει πολλές απόπειρες αλλαγών να πέφτουν στο κενό, δεν μπορούμε να πείσουμε με λόγια. Μπορούμε να πείσουμε μόνο με έργο.

Η αλλαγή στην εκπαίδευση απαιτεί ένα μεγάλο και μακροχρόνιο σχέδιο. Το περιγράψαμε πέρυσι στις Προγραμματικές Δηλώσεις και τον Προϋπολογισμό. Φέτος είμαι εδώ για να πω τι έγινε, τι γίνεται και τι θα γίνει. Η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου συνεκτικού σχεδίου που αφορά και τις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης, που αφορά το χώρο της δια βίου μάθησης που είναι στο χώρο του Υπουργείου μας πλέον και στο χώρο της έρευνας και της τεχνολογίας, κυμαίνεται στην περίοδο 2010-2014 και αφορά τόσο τον αναγκαίο εξορθολογισμό, την αξιοκρατία και τη διαφάνεια που πρέπει να είναι συστατικά στοιχεία του εκπαιδευτικού συστήματος, όσο και βαθιές και ουσιαστικές αλλαγές στις παιδαγωγικές μεθόδους, στους στόχους και τη διοίκηση, αλλά και στη λειτουργία των δομών που απαιτεί η εποχή μας, αλλαγές που στοχεύουν στο να αναπτύξουν την κριτική ικανότητα των νέων και δίνουν τη δυνατότητα σε όλους στο «να μαθαίνουν, να μαθαίνουν» ενώ κεντρικό βάρος δίνεται στην ελληνική γλώσσα, στα μαθηματικά, στις φυσικές επιστήμες και στην επαρκή εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας και της πληροφορικής στο δημόσιο σχολείο με πιστοποίηση.

Κάνω αυτή την πολύ μικρή αναφορά ουσιαστικά προσπαθώντας να δώσω την ουσία των στοχεύσεων, οι οποίες ακολουθούν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Το σχέδιο αυτό δεν μας το υπαγορεύει η κρίση. Το σχέδιο αυτό είναι μια εθνική επιλογή. Το κάνουμε, γιατί θέλουμε να είμαστε δίπλα και μαζί με τους μαθητές, με τους γονείς, με τους δασκάλους. Το κάνουμε γιατί, επαναλαμβάνω, αλλάζουμε παιδεία, για να αλλάξουμε την Ελλάδα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν γίνει πολλές και σημαντικές προσπάθειες στη χώρα και με αποτελέσματα όλες τις προηγούμενες περιόδους. Είναι σαφές ότι η χώρα μας είναι πολύ καλύτερη από ό,τι ήταν στο παρελθόν. Ζούμε, όμως, σε μια περίοδο που όλα είναι συγκριτικά. Πριν από λίγες μέρες ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα της PISA, που είναι μια διεθνής μελέτη του ΟΟΑΣΑ που κατατάσσει τους μαθητές. Νομίζω ότι κανένας δεν είναι υπερήφανος που η χώρα μας είναι πολύ κάτω από το μέσο όρο, όσον αφορά την αξιολόγηση των δεκαπεντάχρονων μαθητών στη γλώσσα τους, στις φυσικές επιστήμες και στα μαθηματικά. Έχουμε μια μικρή αύξηση στη φυσική και στα μαθηματικά, που είναι η περίοδος 2004-2008, στην

οποία και αποτυπώνονται προσπάθειες που είχαν γίνει την προηγούμενη περίοδο, γιατί στην εκπαίδευση τα αποτελέσματα θέλουν χρόνο για να φανούν.

Η πρώτη, λοιπόν, μεγάλη αλλαγή αφορά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Υπήρξε νόμος το Μάιο σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχε ανακοινωθεί, όπου αλλάζει το προφίλ και τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Μέσα στην προηγούμενη χρονιά σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Σεπτέμβριο ένα πρόγραμμα πιλοτικό για το 40% των μαθητών, ένα πολύ μεγάλο πιλοτικό πρόγραμμα, που αφορά τα οχτακόσια δωδεκαθέσια σχολεία της χώρας, όπου παρουσιάζεται ενιαίο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ολοήμερου σχολείου, με ενίσχυση της ελληνικής γλώσσας, με λογοτεχνία, με πρόγραμμα φιλαναγνωσίας, με ειδικά μαθήματα πολιτισμού, όπου μπαίνει το θεατρικό παιχνίδι στα σχολεία και με ενίσχυση, όπως είπα, στα μαθηματικά, στις φυσικές επιστήμες και στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας και της πληροφορικής από την Α΄ Δημοτικού με νέο σχέδιο προγράμματος, ώστε στη Γ΄ Γυμνασίου τα παιδιά να παίρνουν από το δημόσιο σχολείο τη πιστοποίηση και στην αγγλική και στη γαλλική και στην πληροφορική και να αντιμετωπίσουμε το τεράστιο πρόβλημα της οικονομικής αιμορραγίας των γονιών.

Προχωρήσαμε στα νέα προγράμματα σπουδών. Πρέπει να πω ότι εδώ δε δουλεύει κανείς στο κενό. Είχε γίνει μια σημαντική δουλειά από το 2000 με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο από τον Πέτρο Ευθυμίου. Έγινε μια σημαντική δουλειά από την Επιτροπή Μπαμπινιώτη, η οποία λειτούργησε με όλους τους φορείς της χώρας.

Πάνω σ' αυτή και με δεδομένα τη νέα προσέγγιση που υπάρχει σε παγκόσμιο επίπεδο για την αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας, που από την αναλυτική ύλη και το αναλυτικό πρόγραμμα, πάμε πια στους στόχους ανά τάξη, αλλάζουμε όλα τα προγράμματα σπουδών από την Α΄ Δημοτικού μέχρι τη Γ΄ Λυκείου. Έντεκα ομάδες με διακόσιους δεκαπέντε εμπειρογνώμονες επιλεγμένους με διαφανείς διαδικασίες και σε συνεργασία με τέσσερις χώρες –κυρίως με τη Φιλανδία, που είναι πρώτη στο κόσμο- οργανώνουν αυτή τη στιγμή τα προγράμματα σπουδών. Θα παρουσιαστεί το Μάιο όλο το Δημοτικό, ενώ ήδη από φέτος εξορθολογίστηκε και μειώθηκε η ύλη σε τέσσερις τάξεις του Δημοτικού και σε τρεις τάξεις του Γυμνασίου.

Είναι σε εξέλιξη και σε συζήτηση με επιστήμονες και με ομάδες το νέο Λύκειο, ώστε να πάμε σε μια νέα μορφή Λυκείου, αφού έχουμε λάβει υπ' όψιν όλα τα δεδομένα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και το νέο Τεχνολογικό Λύκειο. Πειραματικά ξεκινούν από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο, όπου η Α΄ Λυκείου θα έχει νέο πρόγραμμα και τα παιδιά της Α΄ Λυκείου της επόμενης χρονιάς θα εισαχθούν με νέες εξετάσεις τη σχολική χρονιά 2013-2014.

Το νέο σχολείο θέλουμε να είναι ψηφιακό σχολείο. Αυτό σημαίνει μια ολοκληρωμένη πολιτική. Το ψηφιακό σχολείο δεν σημαίνει έχουμε ένα κομπιούτερ, δεν σημαίνει έχουμε κάποιον που μας διδάσκει το κομπιούτερ. Σημαίνει στη νέα εποχή. Και εδώ είναι το μεγάλο στοίχημα της χώρας όπου ήμασταν 23^{οι} στους 27, να αλλάξουμε τα δεδομένα.

Τι έγινε τη χρονιά που πέρασε; Ψηφιοποιήθηκε και δόθηκε σε μορφή διδασκαλίας όλο το υλικό όλων των τάξεων του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου. Εκατόν τριάντα σχολικά βιβλία και αναλυτικά προγράμματα είναι αυτή τη στιγμή διαθέσιμα με διαδραστικό τρόπο στο διαδίκτυο, ώστε τα παιδιά να μπορούν να κάνουν ακόμα και τα πειράματά τους, ενώ έχει ενσωματωθεί ό,τι υπάρχει σε βοήθημα, σε βίντεο, που αφορά όλα τα μαθήματα.

Ετοιμάσαμε ψηφιακά εκπαιδευτικά βοηθήματα. Φέτος τα παιδιά που δίνουν στο Λύκειο, που δίνουν εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο μπορούν στα μαθηματικά, στη φυσική, στα αρχαία και από τα Χριστούγεννα στη βιολογία και στα λατινικά να έχουν ατομική βοήθεια, να μπαίνουν στον υπολογιστή τους, να πατούν ένα κουμπί και να ακούν διδασκαλία όποιο μάθημα θέλουν, όποιο κεφάλαιο θέλουν και έχουν τη δυνατότητα να στέλνουν ερωτήσεις και να παίρνουν τις αντίστοιχες απαντήσεις.

Υπάρχει σε εξέλιξη σε τριάντα δήμους προσβασιμότητα με αύξηση της ταχύτητας πρόσβασης σε είκοσι τέσσερα **MBS**, προσπαθώντας με οπτικές ίνες να αλλάξουμε τη τεχνολογική υποδομή των δήμων. Ενισχύουμε τη ψηφιακή υποδομή των σχολείων με νέο τρόπο, με φορητά εργαστήρια σε συνεργασία με όλες τις σχολικές επιτροπές, ενώ εκπαιδεύτηκαν φέτος τρεις χιλιάδες εκπαιδευτικοί στα νέα συστήματα.

Για τα προγράμματα σπουδών και το νέο σχολείο, κατανοούμε ότι για να αλλάξει όλη αυτή η δομή και λογική που την ξέρουμε από την Α΄ Δημοτικού μέχρι το Λύκειο, χρειάζεται πολύ συστηματική επιμόρφωση στους εκπαιδευτικούς. Ένα μείζον πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, το οποίο είναι σε εξέλιξη, ξεκίνησε από το Σεπτέμβρη με τις πρώτες φάσεις του και θα ακολουθήσει τα νέα προγράμματα σπουδών, θα δώσει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς όλης της χώρας να αντιμετωπίσουν και να ακολουθήσουν και τα νέα παιδαγωγικά δεδομένα, αλλά και τα νέα προγράμματα σπουδών.

Να αναφερθώ στον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο της Υφυπουργού κας Χριστοφιλοπούλου, η οποία ασχολείται με όλο το θέμα του νέου σχολείου με σημαντικά αποτελέσματα και να υπογραμμίσω ότι φέτος για πρώτη χρονιά μετά από τριάντα πέντε χρόνια έχουμε στην πράξη την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.

Ξεκινήσαμε πιλοτικά σε εξακόσια σχολεία. Επτάμισι χιλιάδες εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε πρόγραμμα αξιολόγησης, με στόχο το καθολικό της αξιολόγησης από το Σεπτέμβριο του 2011.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε η μόνη χώρα στις είκοσι επτά της Ευρώπης που δεν είχαμε αξιολόγηση στα σχολεία, όχι με ευθύνη βεβαίως της πολιτικής και των πολιτικών ηγεσιών.

Δίνουμε ειδικό βάρος στη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Για ένα νέο θεσμό, το θεσμό των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, είχαμε συνεργαστεί και με τη ΓΣΕΕ και με το ΙΝΕ. Εντοπίστηκαν οι περιοχές της χώρας που έχουν πολύ χαμηλούς δείκτες στην εκπαιδευτική παρουσία και κάναμε νομοθετική παρέμβαση. Οργανώσαμε το πρόγραμμα στα σχολεία αυτά. Εκπαιδεύθηκαν οι εκπαιδευτικοί, ώστε να είναι στη θέση τους από τον Φεβρουάριο. Ήταν πραγματικά ένα πολύ δύσκολο πρόγραμμα –η Γαλλία μόνο είναι η χώρα που έχει αντίστοιχο- και στόχος

ήταν να κάνουμε ειδικές παρεμβάσεις εκεί όπου υπάρχει πολύ μεγάλο πρόβλημα εκπαιδευτικό. Ογδόντα προγράμματα γίνονται σε πόλεις που έχουν Ρομά, ενώ συνεχίζεται ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα από το '97 για τους μουσουλμάνους μαθητές.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω και να αναφερθώ, εν ολίγοις βεβαίως, στο πρόγραμμα για την ελληνική γλώσσα. Θέλουμε περισσότερη Ελλάδα στον κόσμο. Ο στόχος της στρατηγικής μας είναι να αναδείξουμε τον κυρίαρχο ρόλο της ελληνικής γλώσσας σ' ένα μεγάλο φάσμα πολιτικών, που ξεκινάει από τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο δημοτικό με τη φιλιαναγνωσία και φθάνει μέχρι τα σχολεία των αποδήμων, όπου κεντρική ιδέα πια είναι η ελληνική γλώσσα, στα ειδικά προγράμματα μεταναστών, όπου όλα έχουν κέντρο την ελληνική γλώσσα, τα τετρακόσια σημεία στα οποία δίνεται το πιστοποιητικό της ελληνομάθειας. Είναι ένα μεγάλο πρόγραμμα. Το έχουμε παρουσιάσει και στην Επιτροπή, αλλά δεν θα κουραστώ να επαναλαμβάνω ότι αν η αγγλική γλώσσα είναι η πρώτη στον κόσμο σε προτίμηση λόγω ανάγκης, θα μπορούσαμε να κάνουμε την ελληνική γλώσσα πρώτη στον κόσμο σε προτίμηση λόγω επιλογής.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα εδώ να κάνω μία σύντομη παρέμβαση για να πω για το τι έγινε φέτος στα δημοτικά και στα γυμνάσια.

(Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τρία λεπτά ακόμη, μετά από τα δεκαοχτώ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Ναι, κυρία Υπουργέ. Έχετε όμως ακόμη χρόνο.

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων): Να τελειώσω, και μετά έχω τρία λεπτά ακόμη.

Θυμίζω ότι φέτος τον Ιούνιο είχαμε «Κασσάνδρες» που έλεγαν ότι δεν θα ανοίξουν τα σχολεία. Είκοσι χιλιάδες κενά ήταν ο αριθμός που έδιναν όλοι για το Σεπτέμβρη. Έγινε τεράστια δουλειά, που απέδειξε ότι μπορούμε να έχουμε πολύ καλύτερη διαμόρφωση και διαχείριση των ανθρώπινων πόρων. Με είκοσι χιλιάδες, πραγματικά, -όπως προβλεπόταν- κενά λιγότερα, αλλάζοντας το θεσμικό πλαίσιο, κάνοντας πολύ σωστή διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, κάνοντας ένα σχέδιο που αφορούσε μετακινήσεις, εξελίξεις, κενά και έχοντας επιτέλους την κάρτα του σχολείου -γιατί μέχρι τώρα δεν μπορούσαμε να ξέρουμε πόσα κενά έχει η χώρα- καταφέραμε τη δυσκολότερη χρονιά να έχουμε την καλύτερη έναρξη των τελευταίων χρόνων. Για να είμαι ακριβής, από το 2004 και μετά, που άρχισε το τεράστιο πρόβλημα των κενών.

Θα ήθελα τα επόμενα τρία λεπτά να τα αφιερώσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στην πρόταση του Υπουργείου, που είναι αυτή τη στιγμή σε διαβούλευση. Το Υπουργείο κατέθεσε μία πρόταση -είναι έξι μήνες τώρα- η οποία πρόταση κατατίθεται βαθμιαία σε όλους τους φορείς αλλά και στα κόμματα, στην πανεπιστημιακή κοινότητα αλλά και στη Διακομματική Επιτροπή.

Οι στόχοι στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αφορούν πρώτα απ' όλα τα αυτονόητα, που δεν συμβαίνουν στη χώρα μας και θα μπορούσαν να είναι αιτήματα και το 1932 στη Μεταρρύθμιση του Βενιζέλου, δηλαδή: Όταν μπαίνουν οι φοιτητές

και οι σπουδαστές στα πανεπιστήμια, να μπαίνουν σε πανεπιστήμια ασφαλή, φιλικά, καθαρά, όπου υπάρχει χρήση των υποδομών, που είναι πολλές και έχουν ξοδευθεί πολλά χρήματα του ελληνικού λαού. Να παράγεται και να διακινείται ελεύθερα η γνώση και η έρευνα αλλά και οι ιδέες, με σεβασμό στην ελευθερία έκφρασης, κάτι που δεν υπάρχει σήμερα. Να επιλέγεται με αξιοκρατία και να αξιολογείται συνεχώς ο καθηγητής για το διδακτικό του έργο από τους φοιτητές του αλλά και για το ερευνητικό του έργο, με διεθνείς προδιαγραφές, συνεχώς. Ο καθηγητής στο πανεπιστήμιο δεν είναι δημόσιος υπάλληλος. Ο καθηγητής στο τεχνολογικό ίδρυμα δεν είναι δημόσιος υπάλληλος. Είναι δημόσιος λειτουργός, που οφείλει να εξελίσσεται και να πρωτοπορεί συνεχώς. Να υπάρχει σεβασμός στο δημόσιο χρήμα, έλεγχος και λογοδοσία στη διαχείριση. Να υπάρξει παρακολούθηση των σπουδών του κάθε φοιτητή. Η Πολιτεία να υποστηρίζει τους οικονομικά αδύναμους, αλλά ο καθηγητής να είναι εκεί, να είναι δίπλα του, να τον συμβουλεύει, να τον καθοδηγεί, να τον ελέγχει. Να έχουν ποιότητα οι σπουδές, τα συγγράμματα, η διδασκαλία, το εργαστήρι. Να δίνεται η δυνατότητα κινητικότητας στους φοιτητές. Όλα τα παραπάνω οδηγούν σε πτυχίο με αξία, αυτό που θέλει ο γονιός, ο μαθητής, αυτό που θέλει ο καθηγητής.

Σήμερα τα παραπάνω δεν είναι ο κανόνας, όσο και αν φαίνονται αυτονόητα. Η τελευταία μεγάλη ανατροπή στην ανώτατη εκπαίδευση έγινε το 1982. Ο νόμος-πλαίσιο δέχθηκε πολλές αλλαγές. Έγιναν έξι νομοθετικές ρυθμίσεις από τότε και σαράντα περίπου επιμέρους αλλαγές.

Τα αποτελέσματα ήταν πολλά: εξαιρετικά θετικά και άλλα εξαιρετικά αρνητικά. Ο κύκλος της Μεταπολίτευσης τελείωσε.

Σήμερα δεν μπορεί να φαντάζει ως λύση το να αφήσουμε τα πράγματα ως έχουν ή να κάνουμε μικρές αλλαγές ώστε όλοι να ικανοποιηθούν. Η αγωνία της ελληνικής κοινωνίας για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι τεράστια. Φθάσαμε μέχρι του σημείου να συζητούμε επί δεκαετίες τα επαγγελματικά δικαιώματα των ΤΕΙ, επί είκοσι οκτώ χρόνια να έχουμε ΤΕΙ χωρίς επαγγελματικά δικαιώματα, γιατί δεν μπορούσαμε να ισορροπήσουμε ανάμεσα σε επαγγελματικές κατηγορίες για να μην δυσαρεστήσει η μία την άλλη.

Θέλω να πω ότι μετά από είκοσι οκτώ χρόνια λύθηκε το θέμα. Θέλω να αναφερθώ στη δουλειά που επί ένα χρόνο κάνει ο Υφυπουργός κ. Πανάρετος με όλους τους φορείς, για να έχουμε σήμερα τα τελικά προεδρικά διατάγματα, τα οποία έχουν προωθηθεί στο Συμβούλιο Επικρατείας. Ενώ λοιπόν στην Ελλάδα παλεύουμε με αυτονόητα πράγματα, στις χώρες της Ευρώπης τα τελευταία είκοσι χρόνια έχουν αλλάξει ριζικά όλες οι δομές στα πανεπιστήμια.

Ακούω συχνά να λένε ότι συζητάμε για αμερικάνικα μοντέλα. Αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι απλά για να προκαλέσουν αρνητικά αντανακλαστικά. Είκοσι δύο χώρες της Ευρώπης σήμερα έχουν αλλάξει το μοντέλο διοίκησης και λειτουργίας των πανεπιστημίων τους προς την κατεύθυνση την οποία προτείνουμε σήμερα εμείς, δηλαδή αυτοδιοικούμενο πανεπιστήμιο, με λογοδοσία, συμμετοχή εξωτερικών σημαντικών προσωπικοτήτων στην διοίκηση του πανεπιστημίου, έλεγχος, λογοδοσία στους στόχους αλλά και στα οικονομικά δεδομένα, συνεχής

αξιολόγηση του πανεπιστημίου, πρύτανης ο οποίος πρέπει να είναι μέγεθος ακαδημαϊκό, με αριστεία αλλά και διοικητική επάρκεια.

Η απάντηση είναι: Αυτό δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα. Γιατί άραγε δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα ό,τι έγινε σε είκοσι δύο από τις είκοσι επτά χώρες;

Ποιους εξυπηρετεί η επίκληση του μοντέλου της μοναδικότητας της Ελλάδας όταν έχουμε τα αποτελέσματα που έχουμε σήμερα; Ποιος μπορεί να τεκμηριώσει ότι τα πράγματα στα ελληνικά πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ πάνε τόσο καλά, ώστε δεν χρειάζεται να αλλάξουμε τίποτε;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναφέρομαι σ' αυτό γιατί είναι μία μείζων αλλαγή, μία μείζων ανάγκη και η ακαδημαϊκή κοινότητα είναι πρώτα απ' όλους αυτή που έχει «σηκώσει τη σημαία» του ότι χρειάζονται αλλαγές, πανεπιστήμια γεμάτα από λαμπρούς επιστήμονες, πανεπιστήμια με εξαιρετικούς φοιτητές, με επιδόσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, που σήμερα δεν μπορούν να λάμψουν βυθισμένοι σ' ένα τέλμα, το οποίο πρέπει να αλλάξουμε και το οποίο θα αλλάξουμε.

Τελειώνω με μια πολύ μικρή αναφορά. Τόσο στη δια βίου εκπαίδευση όσο και στην έρευνα και τεχνολογία αλλάξαμε αυτόν το χρόνο όλη τη βάση λειτουργίας τους. Στη δια βίου εκπαίδευση υπάρχει ένα νέο θεσμικό πλαίσιο. Υπενθυμίζω ότι μετά από πολλά χρόνια λύθηκε το περίφημο θέμα των κολλεγίων. Δόθηκαν οι άδειες, σύμφωνα με το Σύνταγμα και με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Λειτουργούν ως Κέντρα Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης. Οι άδειες δόθηκαν με άριστο, αξιοκρατικό και διαφανή τρόπο. Δόθηκαν για πρώτη φορά άδειες στα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, που λειτουργούν με κανόνες, -πέντε χιλιάδες-...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Κυρία Διαμαντοπούλου, σας παρακαλώ να ολοκληρώσετε.

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων):...και στο χώρο της έρευνας άλλαξε συνολικά ο τρόπος αξιολόγησης, παρακολούθησης και εφαρμογής προγραμμάτων εκατοντάδων εκατομμυρίων, που πραγματικά, κύριοι συνάδελφοι, δεν απέδιδαν στη χώρα με τον τρόπο που όλοι θα θέλαμε.

Είναι πολύ δύσκολο μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να μιλήσει κανείς, για ένα τόσο μεγάλο θέμα, όσο η παιδεία. Αλλά η παιδεία -και όσοι πέρασαν από το Υπουργείο Παιδείας, το έχουν ζήσει- δεν είναι απλά πόροι. Έχουμε πολύ λιγότερους πόρους από αυτούς που θέλαμε, από αυτούς που χρειαζόμαστε. Αλλά, δεν είναι μόνο οι πόροι, που θα λύσουν το πρόβλημα, είναι πάθος και έμπνευση. Είναι αυτοί οι δάσκαλοι και οι καθηγητές και οι πανεπιστημιακοί, που στην ιστορία της χώρας, στις δύσκολες στιγμές βρέθηκαν μπροστά.

Είναι μια εθνική προσπάθεια. Και ταυτόχρονα, είναι ένας καλός λόγος, για να βρεθούμε όλοι μαζί και στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)